פאה פרק א' משנה ה'

א] הא דרק ח' פירות אילן אלו חייבים בפאה הינו משום ששאר אילנות אין לקיטתן כאחד [עי' ר"ש סוף משנה ד' ורשב"א שבת סח.], ועי' רשב"א שבת שם שמה שהגמ' נקטה תאנה הינו לחדש שאף שהוא משבהעית המינים אין בו חיוב פאה, וע"ע להלן מד' הראב"ד

ב] נחלקו הראשונים האם כל גידולי ארץ וכל ח' אילנות אלו חייבים בפאה מדאורי' או מדרבנן, דעת הר"ש מ"ד וצוס' שבת סח. שמדאורי' יש חיוב על דגן תירוש ויצהר, דגן דכתיב ובקוצרכם וגו' וזית נלמד מקרא בחולין קלא. 'כי תחבוט זיתך לא תפאר אחריך' תנא דבי ר' ישמעאל שלא תטול תפארתו ממנו, הינו שלא יטול ממנו הפאה וילפי' שם ענבים מזית אבל שאר דברים פטורים, ומתני' מדרבנן חייב וקרא דתו"כ וירושלמי אסמכתא בעלמא, אבל דעת הרמב"ם פ"א ה"ב ופ"ב ה"א שכל גידלוי הארץ חייבים מדאורי' וכ"ה ברמב"ן שבת סח. [וצ"ע מחולין קלא. וצ"ל שתנאה דבי' ר' ישמעאל הוא ואנן לא ס"ל כן, וכ"ת קרא דלא תפאר וגו' למה לי הא כל פירות אילמ חייבים עי' רמב|ם בסה"מ ל"ת ריב שהעמיד זה על שכחת זיתים].

ג] עי' ר"ש על התו"כ שמשמע שכל ז' המינים חייבים בפאה וכ"מ בתו' ברכות לה. וצ"ע הא תאנים פטורים עי' פנ"י וצל"ח שם.

ד] עי' ראב"ד שתמה מדוע המשנה מנתה רק ח' אילנות אלו הא יש עוד הרבה אילנות [עי' לעיל אות א'] ותי' ע"פ מה שהובא לעיל מ"ד בשמו שדבר שהוא מין הנפקר אף שלא הפקירו פטור ממעשר וכל שאר אילנות שלקיטתם כאחד הדרך להפקיר ולכן פטירי.